

3

Forløb med faglige fokuspunkter

Undervisningsguide til dansklæreren

Hvis du bruger opgaven *Motocross – muskler og mod* som undervisning kunne de faglige fokuspunkter for eksempel være:

INDHOLD

- ⊙ Fakta i boksen
- ⊙ Præsenter – Citer – Kommenter

SPROG

- ⊙ Den beskrivende fremstillingsform

FORM

- ⊙ Gør hensigten tydelig

Fakta i boksen

En af opgavekravene er, at der skal være en faktaboks i teksten: *faktaboks om motocross-sporten i Danmark*.

FORSLAG

1

Tal med eleverne om, hvilken funktion en faktaboks skal have for modtageren i denne tekst.

Sæt jer i modtagerens sted og kom med forslag og ideer til, hvad man som læser af reportagen gerne selv ville læse i en faktaboks.

Vis eleverne hvordan man angiver kilde i en faktaboks. Lav en billedsøgning i Google på faktabokse og lad jer inspirere herfra.

Find inspiration til hvordan man laver en faktaboks i *SkriveKlar 8, kapitel 3*

Præsenter – Citer – Kommenter

Et af opgavekravene er, at eleven skal: *citere udtalelser fra en eller flere deltagere*.

Nu er det ikke meningen, at eleverne skal ud og søge efter autentiske citater fra diverse motocross-stævner. Det understreges i opgavens indledning, hvor der netop står: *Forestil dig...*

Det betyder, at de selv skal konstruere citater, som kunne være autentiske. Lidt som når de skriver replikker og laver direkte tale i fiktionstekster. I prøvevejledningen har det tidligere været præciseret, at citater bør være korte og sige noget centralt. Det bør du fortsat holde fast i også i denne øvelse.

Kilder bør præsenteres med navn og efternavn samt hvilken slags kilde de er, altså om de her er motocross-kørere, deltagere, arrangør eller andet. På den måde bliver det for modtageren nemmere at sætte citatet i kontekst.

Tal også med eleverne om hvilke udsagnsord, man kan bruge, fx siger, fortæller, udtaler, pointerer, bekræfter, forklarer m.fl.

FORSLAG

1

Tal om hvilke personer, der ville være oplagte at citere fra i sådan en reportage.

Skab forslag til en række personer og giv dem et troværdigt og autentisk navn, efternavn og kildetype.

Fx: *Brian Hansen, 16-årig debutant som motocross-kører*

2

Se læringsfilmen **TEKSTHUSET** på skriveklar.gyldendal.dk. Stands filmen, der hvor det handler om besøg i teksten i form af kilder.

3

Lad eleverne skrive enten i fællesskab, makkerpar eller individuelt, hvor de giver bud på citater ved at bruge denne model:

PRÆSENTER CITER KOMMENTER

Eksempel:

PRÆSENTER Brian Hansen er 16 år og debuterer i år i sit første stævne nogensinde.

CITER *Motocross-sport er altså en pæn farlig sport, men det er jo også det, der fascinerer mig*, forklarer han.

KOMMENTER Noget kunne type på, at det farlige ikke holder de unge tilbage, for Dansk Motorsport oplever stor interesse for sporten ude i klubberne.

Husk at citaterne meget gerne må underbygge tekstens overordnede hensigt: *at motocross er en fascinerende og krævende sportsgren, der kræver balance, muskler og mod til at give den gas på banen.*

Du kan også finde inspiration til at lære eleverne både at citere og referere i *Skriveklar 8, kapitel 3, De falske nyheder*.

Den beskrivende fremstillingsform

Et af opgavekravene er, at eleven skal *beskrive stemningen ved stævnet*. Hvilket jo giver meget god mening, nu hvor det er en reportage, eleven skal skrive.

I opgaven er der stillet en video til rådighed, som kan bruges til netop dette. Eleven kan naturligvis søge og finde flere videoer fra andre motocross-stævner, hvis han/hun vil have brug for dette.

Når man beskriver zoomer man ind på detaljerne, bruger konkrete navneord, larmende udsagnsord samt tillægsord, man kan ty til sanserne, talemåder og billedsprog m.m.

FORSLAG

1

Se videoen fra motocross-stævnet. Se den evt. et par gange.

Lav i fællesskab en række eksempler på oneliners, hvor I beskriver stemningen fra stævnet. Hvis I går i stå, kan I se filmen igen.

Lad eleverne efterfølgende skrive en kort tekst, hvor de beskriver stemningen ved at anvende flere af klassens oneliners suppleret med egne tilføjelser.

Eksempel:

- *Folk jubler og råber, men motocross-kørerne racer afsted.*
- *Jord og sten flyver omkring ørerne og ud til alle siderne*
- *Med knyttede næver bankes knoerne i styret. De er klar.*

2

Find **BESKRIVEBLOMSTEN** fra *Fat om fremstillingsformerne*. Lad eleverne komme med forslag til oneliners ved at bruge de forskellige blade fra blomsten.

Gør hensigten tydelig

Hensigten med reportagen står i selve opgaven: *at motocross er en fascinerende og krævende sportsgren, der kræver balance, muskler og mod til at give den gas på banen.*

En af de afgørende faktorer, som ofte får teksten til at fungere godt i situationen er, hvis hensigten er tydelig for modtageren. Det kan man gøre flere steder i teksten: overskrift, anslaget, citater, billeder, mellemrubriker, fremhævede citater, den afsluttende pointe m.fl.

Et af opgavekravene er jo netop at eleverne skal finde illustrationer, og her skal de netop udvælge dem, som kan underbygge tekstens hensigt og ikke blot vælge lidt tilfældigt eller den første, der dukkede op i deres billedsøgning.

FORSLAG

Dette fokuspunkt bør du vente med, til eleverne har skrevet første udkast til teksten.

Tal med eleverne om de steder i teksten, hvor hensigten kan gøres tydelig for modtageren.

Lav gerne i fællesskab konkrete eksempler, som kan bruges til klassens fælles inspirationsbank.

Overskriften, fx *Adrenalin, spænding og fede stunts*

Anslaget og indledningen, fx *Spændingen stiger, mens stilheden fylder pladsen helt op. Med et er DM i motocross skudt i gang. Folk jubler og skriver, men motocross-racerne flyver derudaf. Håret suser og jorden bruser ud til alle sider.*

Citater, fx *“Når jeg kører mig og maskinen ud til kanten, så føler jeg, at jeg lever”, fortæller...*

Mellemrubrikker, fx *Styrt på banen, Det er en farlig sport*

Fremhævede citater eller tekstbidder

Afslutningen

Valg af billeder

Organisering af skriveprocessen

FØR ELEVERNE SKRIVER

Brug en eller flere af øvelserne fra **Lær at afkode opgaverne til prøven**
Forbered teksten ved at arbejde med de udvalgte faglige fokuspunkter:

- 🕒 Fakta i boksen
- 🗣️ Præsenterer – Citer – Kommenter
- 📄 Den beskrivende fremstillingsform

MENS ELEVERNE SKRIVER

Du kan enten lade eleverne forberede og skrive teksten, som I plejer.
Eller du kan også prøve denne skrivestrategi: 📄 Skriv fra hylden.

Da en reportage ofte består af mindre tekstdele adskilt af mellemrubrikker, kan du lade eleverne starte med skrive de afsnit, som de umiddelbart har på den mentale hylde. Senere i processen samler de tekstdelene og får den til at hænge sammen, som var det Duploklodser der skulle samles til en hel figur.

Det kan være faktaboksen, den beskrivende scene, afsnittet der forklarer, hvilke kompetencer det kræver at blive en god motocross-kører osv. Hvis I har arbejdet med de faglige fokuspunkter FØR eleverne skriver, har de allerede nu små tekstbidder, som de kan bruge.

Brug enten post-it eller 📄 **TEKSTKORTET** fra *SkriveKlar*. Du kan se en video om 📄 **POST IT-METODEN** på 🌐 skriveklar.gyldendal.dk.

EFTER ELEVERNE HAR SKREVET

Brug 📄 **SPROGVASKMANUALEN**, når eleverne skal lave den sidste korrektur. Du finder en videoguide til eleverne på 🌐 skriveklar.gyldendal.dk til hvordan de skal bruge manualen.

Arbejd med det faglige fokuspunkt:

- 🕒 Gør hensigten tydelig

Lad eleverne give hinanden feedback på, om layoutet fremmer tekstens hensigt og er overskuelig for modtageren.